

loških in spominskih zapiskov. Tudi ima vsak mesec ilustracijo; posnetke lesorezov iz inkunabul. Vseh člankov je 25. Nekateri se spominjajo raznih obletnic (literatov, bibliografov, bibliotekarjev, ustanovitev knjižnic, izhajanja ali prenehanja periodik), drugi prinašajo krajše literarnozgodovinske zapiske, preostali pa obravnavajo nekaj zgodovine knjižnic ali popisujejo razne fonde. Knjiga je bogato ilustrirana. Na barvnih prilogah na koncu knjige sta dve kazali; prvo zajema vse folklorno, liturgično in drugo gradivo, drugo pa imenski seznam v delu citiranih oseb. Ti dve kazali povzemata iz leta v leto tudi vsa kazala prejšnjih letnikov, tako da je iz zadnjega letnika vedno mogoče dobiti pregled nad gradivom vseh dotodanjih letnikov.

Almanah je po svoji vsebini ostal neke na sredini. Ni postal strogo bibliotekarska publikacija, kjer bi se odražale razmere v italijanskem bibliotekarstvu (niti najmanjšega zapiska o življenju strokovnega društva ali o problematiki bibliotekarstva v tako kulturno napredni deželi!). Kakor ta zadnji tudi prejšnji letniki sploh ne prinašajo nobenega strokovnega gradiva (problemi kategorizacije, urejevanja fondov, opremljanja knjižnic itd.). Po drugi strani pa almanah tudi ni ostal gol koledar, pač pa je zmes enega in drugega, precej bližje splošnemu zborniku gradiva o knjižnicah in o literarnozgodovinskih paberkih. Ima pa še dve negativni lastnosti: izgleda, da ni odprt piscem vsakega naziranja, pa tudi članki so zgolj na poljudnoznanstveni višini, saj so vsi brez sleherne dokumentacije.

Marijan Breclj

Della Corte Carlo: I FUMETTI. [Milano]. Mondadori (1961). 1962 str. 18 × 12. (Enciclopedia Popolare Mondadori.)

Medtem ko se pri nas s stripom in podobnim knjižnim gradivom resneje in bolj množično srečujemo šele nekaj več kot slabo poldrugo desetletje in imamo o njem malo ali skoraj nič kritično napisanega, razen sporadičnih zapisov ali ocen ob posameznih izdajah ter skupih oznak v priročnikih, ki obravnavajo mladinsko literaturo, je izšlo drugod po svetu že veliko literature o tem problemu in pojavu. Prednjači seveda Amerika, ki je pravzaprav domovina stripa, vendar ne zaostajajo za njo druge večje zahodnoevropske dežele.

Carlo della Corte je skušal dati v knjigi »I Fumetti« kratek, a zanesljiv pregled nad tem pojavom predvsem z zgodovinskega vidika. In čeprav se je zaradi gradiva samega moral nujno zadržati predvsem v ameriškem svetu, je vendar znal pravočasno in dovolj učinkovito pokazati, kaj se je na tem področju dogajalo tudi v Evropi, zlasti v Franciji in v Italiji. Podatki za Italijo so seveda najbolj zanimivi, ker so manj znani od ameriških.

Delo je razdeljeno na poglavja, ki nosijo naslove: Predhodniki stripov; Walt Disney; Komični in intelektualni stripi; Čudoviti junaki; Zgodovinski podatki; Politika, spolnost; Film, literatura; Fanatizem. Ker so naslovi več kot jasni, ne potrebujejo razlage, vendar morda le ne bo odveč kratka informacija o podrobnih vsebini. Predvsem gre avtorju za prave stipe, za »comics«, ne pa za fotoromane. Medtem ko so prvi nastali pred kakimi sedemdesetimi leti v Ameriki, so drugi mnogo mlajšega izvora (še mlajšega izvora je simbioza med filmom in fotoromanom — kinoroman). Tako je nastopil svojo zmagoslavno pot strip Yellow Kid, ki so mu sledili Happy Hooligan, Jiggs and Maggie idr., vse dokler se ni pojavila impozantna figura Walta Disneya. O njem in njegovih juna-

kih se avtor razpiše posebno na dolgo (Mickey Mouse, Goofy, Donald Duck). Med intelektualnimi in komičnimi stripi velja omeniti Popeya Elzieja Crislerja Segarja, All Cappovega Li'l Abnerja, Kellyevega Poga, Peanuts Charlesa Schulza, dokler se sredi dvajsetih let ne pojavi nepozabni Tarzan, sprva izpod svinčnika Harolda Fosterja, kasneje pa še drugih risarjev. Sledi nova skupina stripovskih junakov, ki imajo že kaj opraviti s fantazijo, katera tesno sledi znanosti, ali jo hoče še prehitovati. Tako živijo Buck Rogers, Gordon Flach, Brick Bradford, Mandrake the Magician, The Phantom, Secret Agent X-9, Terry and the Pirates, Superman, Batman, Wonder Woman, Rip Kirby, Dick Tracy.

Gradivo o vsem tem prinaša pisec, ko bodisi navaja risarje in okoliščine, v katerih so nastali, bodisi kako in koliko so bili objavljeni in kakšni so bili tudi uspehi ali neuspehi posameznih junakov. V posebnem poglavju se skuša prebiti skozi gozd junakov in postavlja neke osnovne mejnike, po katerih razvršča vstop posameznih imen v areno stripa. Kasneje na kratko obravnava periodični tisk, v katerem so bili stripi objavljeni, posebno podrobno italijanska periodika. Od drugih narodnosti upošteva predvsem Francijo in analizira njen delež pri razvoju stripa, torej francoske izdelke te vrste; predvsem opozarja, da je jezik francoskega stripa neoporečen. Zanimivo je tudi poglavje o vplivu stripa na politiko, moralo in javno mnenje v posameznih deželah, ali: kako se je politika določene osebnosti odražala v stripu, saj so se stripa posluževali celo pri volilnih kampanjah. Posebno aktualno je poglavje, ki obravnava odnose in zveze med stripom, televizijo in literaturo. Seveda ni smelo manjkati tudi poglavja o stripskem zvezdništvu. Ob zadnjem, kratkem

poglavju, pa obstanemo od začenja odprtih ust. Avtor navaja nekaj strani številčk, prepisal bom samo nekatere. Na mesec se razpeča od 90 do 100 milijonov izvodov stripov v knjižni obliki, kar znese več kot 1 milijardo izvodov na leto! V razdobju 1940—1955 je bila porabljena večja vsota za nakup stripov, kakor pa za nakup vseh učbenikov osnovnih in srednjih šol. V Italiji izhaja npr. 34 časnikov in okrog 120 knjig stripov v nakladi nad 6 milijonov izvodov na teden ali 310 milijonov na leto! Če vzamemo, da stane izvod povprečno 30 lir, potem gre tu za številko nič manj kakor 180 milijonov ali približno 10 milijard letno. Te številke nam jasno govorijo, kako ogromen pomen in vlogo igra danes strip po svetu. Vse to nas sili, da se tudi pri nas čimprej resno in trezno porazgovorimo o vlogi, posebej pa še o vplivu stripa.

Knjiga je bogato ilustrirana. Na koncu je navedene precej tuje, ameriške, in nekaj domače, italijanske, literature o tem problemu.

Marijan Breclj

EX LIBRIS. Rivista bimestrale dell' A. D. E. L. (Amici dell' Ex libris, Direttore Salvatore Bono.) Forlì, Trieste, Roma [idr.]. Anno I-VIII (1955—1962). 25 × 17. [6 številčk letno po 16 str.]

Ekslibristika, ta drobna grafična umetnost, ki je v tako tesni zvezi s svetom knjige, je stara vsaj toliko kolikor tiskana knjiga, sami začetniki ekslibrisa, ko še ni bil grafično izražen, pa so veliko starejšega datuma. Tudi na jugoslovanskih tleh ima uporaba pa tudi izdelovanje ekslibrisov že lepo tradicijo, čeprav so se vrstile dobe, ko je zanimanje za ta plemeniti sad duha in zrele kulture vpadalo ali zamiralo. Slovenci imamo pri tem nedvomno častno mesto. Od najbolj preprostih samostanskih in